

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІV МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»**

23-24 лютого 2023 року

м. Запоріжжя

Редколегія:

Л. М. Боярська – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМУ, кандидат медичних наук, професор;

І. Г. Утюж – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ, доктор філософських наук, професор;

Ю. В. Котлова – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМУ;

Д. П. Сенетий – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Н. В. Спиця – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

С. А. Козиряцька – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ.

С69

Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині) : зб. матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції (23-24 лютого 2023 року). – Запоріжжя : ЗДМУ, 2023. – 207 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

<i>Макарова О.А.</i>	РЕАНІМАЦІЯ ЯК ВИЩИЙ РІВЕНЬ ВЛАДИ НАД ЛЮДИНОЮ ЧЕРЕЗ ТІЛЕСНІСТЬ	101
<i>Масюк О.П.</i>	ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ПОСТЛЮДИНИ В ПРОЦЕСІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ	102
<i>Поцулко О.А., Розумний Р.К.</i>	ГІЙОМ ЛЕ БЛАН: ПРОБЛЕМА НОРМИ «НОРМАЛЬНОЇ ЛЮДИНИ»	103
<i>Серіков К.В.</i>	ДЕОНТОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОГНОЗУВАННЯ ЙМОВІРНОГО РЕЗУЛЬТАТУ ШЕМИЧНОГО МОЗКОВОГО ІНСУЛЬТУ	105
<i>Ткачов В.С.</i>	ТЕХНОЛОГІЇ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ТІЛЕСНОСТІ ЛЮДИНИ	109
<i>Фідровська М.Г.</i>	ПРОБЛЕМА ТІЛЕСНОСТІ ТА ЗВ'ЯЗОК З ДУХОВНИМ. НОРМА І ПАТОЛОГІЯ	110
<i>Янковський С.В.</i>	ОБ'ЄКТИВАЦІЯ ТІЛЕСНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ	111

СЕКЦІЯ 6.

ПРОБЛЕМИ МЕДИЧНОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ

<i>Рижов О.А.</i>	КОГНІТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ – КРОК ДО ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	114
<i>Аветісова І.С., Гоцуляк О.С.</i>	ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНОГО СПІЛКУВАННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	115
<i>Веницька Г.В., Рябоконт О.В., Фурик О.О.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ЗНАТЬ У ПРИЗМІ СУЧАСНОЇ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ»	117
<i>Волкова Г.К.</i>	ПРЕДМЕТНО-МОВНЕ ІНТЕГРОВАНЕ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ І ВОЄННОГО СТАНУ	118
<i>Гейченко К.І.</i>	МОВНА ПІДГОТОВКА ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ	121
<i>Грищенко О.В.</i>	РОЛЬ МОВИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ СУЧАСНОГО ЛІКАРЯ	121
<i>Гусарова А.В.</i>	СПЕЦИФІКА ОРГАНІЗАЦІЇ ПИСЬМОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ ТА НАВИЧОК З ПАТОЛОГІЧНОЇ АНАТОМІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	123
<i>Дубініна Я.П., Герасімчук Т.С., Шаменко В.О.</i>	КАР'ЄРНИЙ ДИЗАЙН ФАХІВЦЯ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	125
<i>Заброда В.О., Тимошенко М.С.</i>	ВПЛИВ, ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ON-LINE І OFF-LINE ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ХІРУРГІЧНОГО ПРОФІЛЮ	130
<i>Звягіна Г.О., Потоцька О.І.</i>	СУПРОВІД ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В СКЛАДНИХ УМОВАХ	131
<i>Земляний Я.В., Земляна Н.А.</i>	ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ПРИ ВИКЛАДАННІ НА КЛІНІЧНИХ КАФЕДРАХ	132
<i>Іванченко О.З., Мельнікова О.З.</i>	ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ ФОРМ ЗАВДАНЬ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМИ MICROSOFT TEAMS У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	133

освіти для складання теоретичних іспитів, у той час як хірург має приділяти увагу саме практичним навичкам та орієнтуватися в ургентних та невідкладних станах, які потребують миттєвих рішень. Частина з опитуваних відзначають, що робота в клінічній лікарні створила для них основу для засвоєння базових навичок хірурга як для лікаря-спеціаліста. Крім того, формується доказова база щодо створення «універсального» спеціаліста, оскільки молоді лікарі здобувають навички працювати зі станами, які в мирний час є рідкісними: осколкові травми, мінно-вибухові травми, баротравми тощо. Тим паче, працюючи в умовах повітряних тривог та вибухів, де стрес слугує бритвою Оккама.

Висновки. Освіта лікарів-інтернів хірургічного профілю on-line є доцільною в умовах теоретичної освіти, яку, фактично, можна замінити самоосвітою, без необхідності надавати оцінку за вивчення матеріалу. Перш за все, дистанційна освіта потребує відповідальності лікаря-інтерна та сумлінне ставлення до самостійної роботи, вміння застосовувати отриману інформацію та володіти власним часом. [1, с. 165]

Освіта off-line необхідна для здобуття саме практичних навичок лікаря-хірурга, вміння орієнтуватися в клінічних випадках, диференціювати діагнози та приймати рішення щодо способу та засобів оперативного втручання. Соціальна складова відіграє важливу роль у формуванні клінічного мислення та поєднанні з теоретичними знаннями, здобутими on-line.

Список використаних джерел

1. Актуальні проблеми вищої медичної освіти і науки: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Харків, 8 квітня 2021 р.) / ред. кол.: В.А. Капустник, В.Д. Марковський, В.В. М'ясоєдов та ін. – Харків : ХНМУ, 2021. – 205 с.

2. Актуальні питання вищої медичної (фармацевтичної) освіти: виклики сьогодення та перспективи їх вирішення : матеріали XVIII Всеукр.наук.-практ. конф. в онлайн-режимі за допомогою системи microsoft teams (Тернопіль, 20–21 трав. 2021 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського МОЗ України. – Тернопіль : ТНМУ, 2021. – 592 с

3. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556VII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/155618>.

СУПРОВІД ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В СКЛАДНИХ УМОВАХ

*Звягіна Ганна Олександрівна, к.філол.н,
доцент кафедри культурології та українознавства,
Потоцька Олена Іванівна, к.біол.н.,
доцент кафедри гістології, цитології та ембріології,
Запорізький державний медичний університет*

Анотація. Дослідження присвячено визначенню поняття «супровід освітнього процесу» та його компонентам. Розглянуто складні умови, що вплинули на освітній процес протягом останнього часу та зміни, цим зумовлені. Виділено нові форми роботи, які переважають під час роботи в медичному ЗВО у складних умовах.

Ключові слова: педагогічний супровід, складні умови, асинхронна форма.

Annotation. The study is devoted to the definition of the concept «educational process support» and its components. The complex conditions that affected the educational process during the last time and the changes caused by it were considered. New forms of work are highlighted. They prevail while working at a medical university in difficult conditions.

Key words: pedagogical support, complex conditions, asynchronous form.

Супровід освітнього процесу як явище наближений до психологічного супроводу, що вживається для позначення недирективної форми надання психологічної допомоги. Первинно це поняття пов'язане з допомогою школярам; надалі його було розповсюджено і на студентів різного типу ЗВО, де під ним розуміли адаптацію першокурсників та індивідуальну роботу з ними.

Розглядаємо термін «супровід» як спільні дії (систему, процес, вид діяльності) людей один щодо одного в їх соціальному оточенні, що здійснюються ними в часі та просторі й відповідають ролям, які їм властиві [3, с. 10]

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема психолого-педагогічного супроводу особистості розглядалася в дослідженнях Н.Г. Єршової, І.А. Липського, Б.І. Серсенбаєвої, Г.І. Симонової, В.А. Шишкіної та ін. Аналіз останніх робіт свідчить, що сьогодні у психолого-педагогічній літературі найбільше приділено уваги організації психологічного і педагогічного

супроводу розвитку учнів у загальноосвітніх школах. Але недостатньо розробленим є питання про організацію і специфічні особливості супроводу в складних умовах, в т. ч. у медичних ВНЗ.

Традиційними компонентами педагогічного супроводу, взаємопов'язаними між собою, є такі, як: 1. Систематичне відстеження психолого-педагогічного статусу студента і динаміки його особистісного розвитку в процесі навчання у виші. 2. Створення психолого-педагогічних умов для розвитку особистості студентів, їх успішного навчання і професійного розвитку. 3. Створення спеціальних психолого-педагогічних умов для надання допомоги студентам, які мають проблеми в навчанні [1, с. 112].

Протягом останніх трьох років в Україні система вищої освіти отримала ряд викликів, з якими в цілому впоралася. Пандемія коронавірусу примусила педагогів змінити підхід, відійшовши від суто традиційного, аудиторного, на користь дистанційного навчання. Супровід освітнього процесу отримав нові завдання і винайшов нові способи їх розв'язання.

Стійка і напрацьована система роботи після лютого 2022 року мусила знову відгукнутися на нові обставини. Згідно з рекомендаціями Міністерства освіти і науки України [2], у Запорізькому державному медичному університеті зрештою була обрана не лише синхронна, а й асинхронна форма навчання, яка дозволила брати участь у заняттях тим, хто перебуває за кордоном, на окупованих територіях або, зрештою, не має технічної можливості приєднатись до занять.

Продумана система методичної роботи, де заняття, проведені у TEAMS, вдало доповнені онлайн-курсами із самостійної роботи та різного типу методичними матеріалами, розміщеними в командах та на SharePoint, дозволила повноцінно опрацьовувати тематичні плани семінарських та практичних занять.

Тим не менше, складним весь час залишався психологічний стан студентів. Попри суттєву допомогу психологічної служби, створеної в університеті, важливою залишалась і роль викладача, особливо для молодших курсів. Тому, на нашу думку, найважливішим завданням педагогічного супроводу залишається приділення особливої уваги психологічному стану студентів, поради, допомога.

Висновки. Таким чином, супровід освітнього процесу – це багаторівнева і багатовекторна взаємодія, основна функція якої полягає у допомозі із розв'язанням індивідуальних потреб суб'єкта освітньої діяльності, що сприяє його самореалізації.

Складні умови роботи, як-от, пандемія або війна, впливають в цілому на організацію освітнього процесу, змінюють форми та методи роботи. Тож як ніколи важливим для педагогів стає завдання не лише надати певні знання, а й підтримувати психологічний комфорт студентів під час занять.

Список використаних джерел

1. Коростіянець Т. П. Педагогічний супровід студентів в освітніх установах педагогічної вищої освіти // Інноваційна педагогіка: зб. наукових праць Причорноморського науково-дослідного інституту економіки та інновацій. Одеса, 2019 р. – Вип. 12. – С. 111-115.

2. Лист Міністерства освіти і науки України. URL: <http://mon.gov.ua/ua/npa/prozabezpechennya-psihologichnogo-suprovodu-uchasnikiv-osvitnogo-procesu-v-umovah-voyennogo-stanu-v-ukrayini> (дата звернення: 23.01.2023).

3. Психологічний супровід навчання різних категорій дорослого населення : монографія / [Помиткін Е.О., Рибалка В.В., Ігнатович О.М., Павлик Н.В., Становських З.Л., Радзімовська О.В., Татаурова-Осика Г.П., Бастун М.В., Іванова О.В., Шевенко А.М. Заєць І.В. Жмурко М.Д.] – Київ, 2019.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ПРИ ВИКЛАДАННІ НА КЛІНІЧНИХ КАФЕДРАХ

*Земляний Ярослав Вадимович, к.мед.н.,
доцент кафедри внутрішніх хвороб І та симуляційної медицини,
Земляна Наталія Анатоліївна,
PHD, асистент кафедри акушерства та гінекології,
Запорізький державний медичний університет*

Вступ. В умовах пандемії COVID-19 та впровадження воєнного стану дистанційне навчання стало основою надання освітніх послуг в медичних закладах вищої освіти. В таких умовах для забезпечення сфери охорони здоров'я медичними працівниками з високим рівнем підготовки необхідно впровадження ефективних методів медичної освіти, які б сприяли ефективному оволодінню теоретичними знаннями та практичними навичками [1]. Особливо це стосується